

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

ГОДИНА II.

БРОЈ 13.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ

ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.
СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

Власник: СРПСКИ ПАТРИЈАРХ ГЕОРГИЈЕ. — Уредници: СЕРГИЈЕ ШАКРАК-НИНИЋ и САВА ПЕТРОВИЋ.

У НОВОМ САДУ 29. МАРТА 1892.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

ОКРУЖНИЦА

вис. кр. уг. министарства просвете од 21. марта 1892. Бр. 571. — издана свима епархијским властима у погледу распростирања пчеларства и подизања угледних кованлука.

Пчеларство је у нашој домовини истина лепо почело напредовати, али ипак не може још са свим да се одомаћи ни код оних, који би се њиме најбоље заимати могли.

Сиромашнији свештеници и учитељи, шумари и друмари, не могу да се приволе рационалном пчеларењу с тога, јер нису у таквоме положају, да би могли и знали кованлук основати

Да би се дакле с једне стране пчеларство у земљи што боље распрострло, с друге стране, да би се и сиромашнијим грађанима помогло да до кованлука (пчелињака) дођу — преузв. г. кр. уг. министар за земљорадњу решио се, да о државном

трошку подигне у земљи 57 кованлука и сваки да снабде са 10 кошница, једном центрифугалком и најнужнијим кованцијским прибором.

Г) Министар је тропкове око подизања и устројења таквог једног кованлука определио у просечној своти у износу од 102 ф. 05 н.

Ову своту намерава г. Министар издати као држ. припомоћ, односно као зајам без камате, који се за 10 година г. Министру вратити има из пчеларских прихода. Но пошто се у првој и другој години пчеларења не може на приход рачунати, враћање узетог зајма започело би од треће године и тако би се цео зајам за 8 година т. ј. до 1902. год. имао исплатити.

Сви они, који хоће да добију ту држ. припомоћ, имају своје молбенице до 15. р. априла о. г. поднети земаљском пчеларском надзорнику г. Николи Гранду у Бузијаш (у тамишкој жупанији) — и то учитељи имају своје молбенице слати путем својих претпостављених жупанијских школеких надзорника, а свештеници непосредно поменутом земаљском пчеларском надзорнику.

Када исти земаљски пчеларски надзорник прикупиљене молбенице вис. Министар-

ству представи — Министарство ће одмах решити, коме ће издати поменуте држ. припомоћи те ће министар уједно наредити, да оне, који на тај начин дођу до кованлука, амбулаторски пчеларски учитељи — уведу у теорију и праксу рационалног пчеларења.

Примећује се, да ће исту држ. припомоћ добијати у првом реду свештеници и учитељи.

НАРЕДБА

Његове Светости преузв. г. Патријарха Српског Георгија — о читању апостола с амвона.

Бр. 18. ех 1892.

през. бач.

Свима окр. протопресвитерима
Епархије Бачке.

Дошло Нам је до знања, да је у неким местима уобичајено, да и женска деца читају „Апостоле“ у цркви, па још и са Амвона.

Пошто пак по правилима наше св. православне цркве, а наиме по канону 70. петостог васионског сабора: „женске у цркви имају молчати“, а по канону 14. васионског сабора VII. само од Архиепископа правилно пострижени „Чтеци“ могу са Амвона читати; —

то да се неби и у напредак такве зло-

употребе догађале, пастојећим забрањујемо девојчицама у цркви у опште, а мушкарцима, који нису за чтеце произведени, са Амвона „Апостоле“ читати.

О чему се Пречасност Ваша извештавате с тим упутством, да о том и подручно Вам свештенство а посредством овога и учитељство, ради знања и равнања известити не пропустите, имајући уједно свештенству именованим наложити, да добро пази, да се такве и овим подобне злоупотребе у напредак не догађају.

У Новом Саду 25. фебруара 1892.

ГЕОРГИЈЕ БРАНКОВИЋ с. р.
Патријарх.

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

САМОУБИСТВО СА РЕЛИГИОЗНО-МОРАЛНОГ ГЛЕДИШТА.

(по руском.)

Од Саве Теодоровића, професора и катихете у кр. вел. реалци у Земуну.

Поред старања за образовање и развитак свога духа, не сме хришћанин занемаривати ни своје телесне природе, јер нам тело служи као орган за многе моралне цели. Хришћански поглед на свезу између душе и тела осуђује како грубо угађање телу, тако исто и немарност према

њему, јер обоје води крајностима, које су штетне за човека. Пошто је свеза између душе и тела таква, да се дух само онда правилно развија, ако стоји у правилном односу према телу, то свака повреда телеснога организма смета такођер и правилном развоју духа и душевних сила.

Достојанство човекове особе не огр-

ничава се само духовном страном, него се простире и на његову телесну природу. Међу тим често се чује са извесне стране неоправдана тврдња, као да хришћанство понижава важност телесне природе човеке. У том схватању особито се одликују корифеји напреднога и цивилизованог запада. По хришћанство се у том нехришћанском назору без основа и на пречац осуђује; а свему томе ваља тражити почетак и основ у другим изворима. То мишљење постало је под упливом гностицизма, који је проповедао, да је тело тамница душе, да оно потиче од злога начела и да је по себи извор зла и т. сл., те га по томе треба слабити и убијати. По хришћанство учи, да је тело стан духа, орган за саобраћај душе са спољашњим светом, орган за постизавање земаљскога опредељења, и средство да се човек достојно спреми за вечност. Тело је по еванђеоском учењу битни део човекове особе, који је неопходно нуждан за опстанак човеков и прослављање Бога. (I. Кор. 6, 20.) Истина, и хришћанство говори о спољашњем, старом човеку, кога ваља уништити, но при том, оно зграничава ту мисао, оружајући човека не против тела, него против наших страсти и порока, који су штетни за човека хришћанина и за његове више цели и опредељење. Тим начином хришћанство чува потпуни састав човекова бића. Ако хришћанство говори о похоти тела, коју ваља искоренити, оно при томе разумева под тим господство телесних страсти над духовним захтевима наше природе и на тај начин оно узвишава духовну страну човекова бића, не уништавајући тиме ни телесне му природе. — Тако је још Мојсијев закон истицао целокупност организма, гледајући у њему створ и дар божји. По хришћанство је још већма узвисило тај старозаветни поглед. Оно сматра тело као прилику душе, као одухотворење тела. По хришћанском дакле схватању људско тело има бити органом душе, слободним и zgodним за излив моралних прохтева. За то оно и тражи од хришћанина н. пр. телеснога уздржавања, али не ради тога, да ослаби наше телесне силе и да их угуши, но једино ради тога, да се боље и природније

очува хармонија међу душом и телом, а већ то упућује хришћанина, да се стара о развијћу тела хармонично са развитком духа. О томе се можемо уверити из сравања двају индивидуа разних по образовању. Тако н. пр. у образована и развијена човека примећујемо, да већ и његово тело носи на себи отисак развијенога духа. На против, у цртама дивљака мучно ћеш упознати праву човечију душу; или: по-смотримо идиота, па ћемо једва опазити трагове разумнога духа у њему. Међу тим, што је већма човек душевно развијен, тим му је и израз развијенији, тим му је све држање и кретање правилније и благородније, — у опште боље се у њему открива духовно развиће. Отуда закључујемо, да је тело оруђе духовних пројава. Св. писмо нас уверава, да тело по смрти не пропада са свим и коначно, него да ће заједно с душом живети. Св. ап. Павле вели: „*подобаетъ мертвенноѡ сѣмѡ ѡблеченѡ въ безсмертїѡ*“ (I. Кор. 15, 53.), т. ј. оно ће се само изменити, одухотворити, а никако се неће уништити. Тако исто било је, а можда и сада има неправилних мисли о подвижништву, које тобоже недостојно и тирански поступа с телом. Но тако могу говорити само они, који не познају правога смисла подвижништва, које се у својој основи тврдо придржава хришћанске идеје и одбацује лажну мисао, да је тело тамница душе и да је потекло од злога духа. Ако оно и дозвољава умртвљавање тела, чини то ради виших религиозних побуда. Хришћански поглед на тело простире се на цели живот човеков, као на очевидни доказ промисла, који њиме управља и високо га цени. Оно знаде, да је наш телесни организам хармонична радња разноврсних сила, које може очувати само једна виша сила, а људска мудрост може их удешавати и спајати ради ипсуњавања свога опредељења. По хришћанском појму сваки удар нашег срца, сваки откуцај нашега била зависи од уплива више силе. Најмања промена у нашем срцу, мозгу и у опће у првобитној системи може учинити крај нашем телесном опстанку, а отуда се види, у колико хришћанин може располагати својим телом у сврху ма каквих ниских интереса и убеђења.

Хришћанство дакле 1.) прописује или шта више, обвезује човека да чува живот свога тела, т. ј. језгру живота, која је дарована нашим органичким силама у свим облицима чулне природе, имајући овде у виду не само ту особену силу, која потиче из другог вишега начела које не подлежи чулима, него уједно и силу, својствену појединим органима нашега тела, н. пр. мишићима, живцима и појединим чулима и органима. Отуда потиче и друга обвеза за чување тела, коју неке секте нарушавају. Н. пр. човек, који је своје физичке силе растројио, често ће искусити и даље последице, као: помрачење и слабост ума, немоћ воље, што опет у одлучним тренутцима живота бива узроком многих погрешака и невоља. Јер слабост живаца проузрокује неспособност за отправљање дужнога звања. А шта да речемо о оним особама, које саме себе лишвају неких делова тела, који су нужни за обављање извесних важних дужности? То су тирани свога рођенога тела, то су измети, који сами себе својим радом стављају испод животине. Хришћанство захтева, да ми располажемо свима деловима свога тела и свима силама свога живота једино у корист моралних цели, старајући се при томе савесно о њихову здрављу и целости. Дуг живот и ако се налази у божјим рукама, по хришћанском схватању такођер и од самога човека у многоме зависи. Јер нама је дарована извесна мера сила да можемо делати, но ту количину сила ваља сачувати, умножити и распоредити на време целога живота. Ако ми знамо, да се живот и снага троши болешћу, због чега је савршено здрава човека тешко и наћи, јер сваки од нас изложен је у најгорем случају да сваког тренутка оболу до крајње немоћи; то одатле јасно потиче наша обвеза, да чувамо здравље, да предупредујемо узроке болести, употребљавајући средства знањем и искуством прибављена, а у исто време не заборављајући корисних средстава ради очувања здравља. 2.) Хришћанство прописује, да негујемо своје тело тако, како би оно било згодним оруђем за постизавање нашег опредељења, и да се бринемо, да тело буде крепко, живахно и лако. А

на што нам тело слабо, тешко и мртво? Но по себи се разуме, да неговање и крепљење тела не сме бити на штету моралности и чистоти духовној; јер оно је рђав васпитај, који, да би прибавио снаге и живости телу, — убија душу. Јер он тим самим занемарује своје назначење и удаљује се од праве одређене му животне сврхе. 3.) Посебице, нужно је своје тело прилагођивати своме стању и звању или се привикавати, да се у свом позиву пуне ваљано користити можемо. Где су нужне очи, — вежбај очи, где нога — ногу, а где рука — руку и т. д. Тако старање о телу је човеку нужно с тога, што тело не може само собом управљати, него се све мора потчинити власти духа. А ко се потчињава телу, тај убија и тело и душу. Међу тим, у колико је нужно старати се о телу, ваља то чинити мудро, опрезно и одмерено, не попуштајући телесноме старању и неговању до страсти. (Рим. 13, 14.).

О самоубиству по наособ.

Да се старамо о чувању и добром стању свога живота, налаже нам не само глас природе, него и разум и св. писмо; јер наше постепено морално образовање претпоставља ограничено биће. Из тога закона произлази само по себи ово правило: Чувај се самоубиства, које може бити директно и индиректно, грубо или потајно, које нам постепено разорава организам. Хришћанство сматра самоубиство као тежак грех и црква лишва самоубицу и самога погребана, јер гледи у њему преступ не само према дужностима к себи самом и свом моралном опредељењу, него и према другима и према своме творцу — Богу.

Речи: убиство, умртвљавање, усмрћење означавају прекраћивање живота. Неки од ових израза значују нарочито насилну смрт, а неки постепено разоравање тела неуредним животом. У осталом само својевољна одлука и намера сачињавају битни карактер правог убиства. Но ко себе лиши живота у врућици, у меланхоличном стању или беснилу, тога можемо сматрати несрећним, а никако самоубицом. Већ сама људска природа силно смета томе преступу; јер је љубав к животу главни

мотив нашега бића. Болник, који је више пута преклињао смрт, да му болове прекрати, ужасава је се, кад му се она приближи, и милији му је живот ма и у тешкој бољи него смрт (См. Кант, Anthropologie §. 214.). Само у човека, који имаде присутности духа и тврду вољу, може сазрети тврда одлука, да загуши у себи глас при-

роде и да насилно пресече нит свога живота; а слаби и страшљиви ретко су способни за такав преступ; а међу тим многи су и пре хришћанства, а тако исто и сада настојали и настоје, да одбране или барем да извине тај несретни преступ — самоубиство.

(Наставиће се.)

БЕСЕДА † ПРЕОСВЕЋЕНОГ НИКАНОРА, АРХИЕПИСКОПА ХЕРСОНСКОГ И ОДЕСКОГ,

У недељу православија о поштовању св. икона.

(Наставак.)

У црквене скупове у тим подземним храмовима скупљаху се први Хришћани с тога, да у заједничкој молитви поцрпу нове снаге за животну борбу и ново осведочење у необоривој истини њиховог вероучења, да отпочину у цркви, основаној на вери у Бога истине и љубави, од зла у свету, који је испуњен неправдом и зломом. Зато је у свештеним ликовима хришћ. храмова говорило све о нади и утехи. Сви су ти ликови прости, кратки и дирљиви. Смрт се представља као сан, после кога долази пробудење. Овде на земљи било је код Хришћана необориво уверење у победу; а за гробом онога, који верује, очекује миран, нов живот у месту светлом, травном и тихом, као што су зелене ливаде на крову катакомбе Домицила у Риму. Рим беше средиште идеја, које су се развијале међу Хришћанима, ма да први извор тих идеја имађаше место своје — не у Риму, него на истоку. У осталом јединство учења, као и једнакост цели цркве и верских истина, која је незнабошцима на свима странама Хришћанства једнако била непојмљива, коју су гонили, изражавала се у истоветности вештачких представа. Једни типови, једне примене, једни исти симболи виђаху се на свима првим споменицима хришћ. вештине, који су откривени у Риму, а исто тако и ван Рима, у Илирији, Малој Азији, Галији, Сирији и Египту.

Надање Хришћана не беше безуспешно. Посејано у почетку више сред простог на-

рода, велико учење је расло, не обзирући се на гоњења, на презирање вишег друштва, на оштроумну и заједљиву критику философа. Оно је преживело своје гонитеље и у лицу равноапостола Константина седе на императорски престо. Победа Константинова беше победа Хришћанства. Христова Црква не имађаше сада нужде да се скрива у дубину катакомба. Хришћ. храм изниче отворено пред лицем свега света. „У сваком граду,“ — пише Евсевије Кесаријски, — „славе освећење повоподигнутих храмова и капела и услед тога скупљају се епископи и састају богомољци из удаљених крајева, показујући узајамну братску љубав народа међу собом.“ На челу покрета беху равноапостолни император и побожна његова мати, равноапостолна царица Јелена, богато потпомажући умножавање храмова благом из државне благајне. Заједно с тим и скромне живописне украсе катакомба и незнатне надземне богомоље посташе сада већ неудесне за велике св. храмове. Појетичка простота пређашњих симболичких образа не одговараше већ положају Цркве. Хришћанство могаше слободно ступити пред лице света са својом историјом и својим исповедањем, не облачећи их у условне симболичке облике. Појавила се неопходна потреба обновити и поштовати помен великих сејача нове вере. С тога њихови образи добијају нови сјајни вид. Пређашњи типови првобитног хришћ. живописа изменише се са знаменитим ликовима. Историј-

ска верност треба и тачних подробности, које се односе на велике делаоце првобитне историје Хришћанства. Прикуцљаху се марљиво предања и сазнања о спољашњем њиховом изгледу, о цртама лица, шта више и о оделу. „Император Константин,“ — пише св. Јован Дамаскин, — „изобразио је Христа са обрвама, које окружаваху лепе очи, дугим и правилним носом, кудравом косом, са стасом мало погнутим, по узрасту и стасу млада, са примом брадом, са лицем као цвет пшенични, као и код Матере Његове, и са дугачком косом.“ Тип, који је описан Дамаскином, сачувао се у хришћ. иконопису до наших дана. Евсевије спомиње статуу Христа у граду Панеји, која је представљала исцељење жене крвоточиве Христом; овај лик поштовали су као чудотворан. А у то време Евсевије записао је старо предање о перукотворном образу Христа у Ефесу. То предање, ма да је записано у почетку IV. века, сведочи истинито о том, да се образ Христа штовао у хришћ. свету до IV. века. Ликови Христа, Богоматере, апостола Петра и Павла и других уведени су у потпуним цртама за времена Константина великога. Сад се већ не изражава Христос у простом, смиреном виду доброг пастира, него као цар царева, како седи на престолу, дижући десницу своју, која благосиља, окружен крилатим анђелима. Из-одавна пак остало је предање и о том, да св. еванђелист Лука није био само лекар, него и сликар (иконописац) и сâм је нацртао лик дјеве Марије с Богомладенцем на рукама.

Осим старе фреске, живописних ликова на зиду, појавио се у то исто време у хришћ. храмовима и мозаик. У то исто време употребљавашу се и статуе и рељефи. Украшење храмова усавршавало се са увеличањем броја и каквоће самих храмова. Храм св. Софије, који је подигнут у Константинопољу за Константинова доба, првобитно у облику базилике, храм 12 апостола, костурница царске династије и остале многобројне цркве у новој Константиновој престоници, беху украшени раскошно, као што приличи храмовима царева града. У току седам година подигоше рав-

ноапостолни Константин и Јелена у самом Константинопољу 21 цркву. Свештени ликови украшавали су не само унутрашњост свих тих цркава, него и тргове Константинопоља. Тако се запамтило, да је на једном од стубова стајао извајан лик Константина и Јелене, како држе животворни крст; други трг беше украшен симетричким ликовима у статуама доброга пастира и Данила са лавовима. А што се тиче иконописа у самим храмовима, то промена хришћ. вештине од алегорије ка историјском садржају изражавала се врло рано у установи сталнога реда к попису храмова, који остадоше до данашњег времена. Већ св. Нил пише, да храм треба да има са сваке стране на зидовима слике из старог и новог завета, да би неписмени у сликама могли познати подвиге верних служитеља божјих. На тај начин обраћаху се зидови храма у поучну, очигледну црквену историју. Ка догађајима црквене историје додају се сада ликови мученика и других светих. Велељепни мозаици у равенској цркви, у раскошној гробници Гала Платидија и у солунској цркви св. Георгија дају нам јаснога појма о иконопису у то време.

У потпуном пак сјају јавила се хришћ. вештина већ за императора Јустинијана. Најзнатније његово здање беше цариградска св. Софија, за коју се може рећи, да представља најсавршенији образац црквеновизантијске вештине у опће и иконописа на по се. Унутрашњост храма сијала је нечувеним, правим царским сјајем. Кубе и горња половина зидова беше покривена дивним мозаиком. У средини кубета беше изображен Спаситељ, како седи на дужи; у олтарном апсиду Богомати с Младенцем; на треугалним сводовима беху извајани све пар и пар шестокрили серафими; на унутарњој страни свода беху величанствени анђели и попрени ликови; уздуж по зидовима редом иђаху ликови угодника Божјих, пророка, апостола, светитеља и других.

Међу тим не беху већ милостиво наклоњени к вајању старешине цркава, тако као да се вајање развило у средини престава незнабожачког многобожија. Али лик литије с барелефама беше у већем упо-

требљавању, и из Византије такови ликови, као и крстови, уђоше у употребу у Арменији, Грузији и у Русији. А живописни образи и мозаици од веће вредности дођоше до нас, како у св. Софији, тако и у многе храмове IV. и V. века, као на пр. у Солуну, у синајском манастиру у Равени и т. д. Од тога времена пак дођоше свештени образи до нас у рукописима, који се сачуваше из V. и VI. века. Постоје рукописи, који припадају VII. и доцнијим вековима, али са свештеним образима, који су очевидно копирани са више древних оригинала. По образима, који су остали у рукописима, може се саставити појам и о тадањем живопису на зиду, који је већим делом ишчекао, ма да се и употребљавао више и чешће од мозаика. Мозаик беше много скупији и не могаше за све храмове бити приступачан. У осталом, без сваке сумње, мозаик, који се сачувао до наших дана, може дати појма о иконопису на зиду из тих времена, као што и видимо то из списа Астерија (IV. век) и ритора Хорација (VI. века); по њиховом сведочанству, како система, тако и садржај образа на зиду беху такови, као у мозаика. У опће као последица јединства догмата, иконописна вештина, већ у првој епоси, одликовала се

значајном једнообразношћу, и после тога постојано напредује ка утврђењу стално одређених типова. Побожни народ већ тада почео је рачунати одступање од одређених типова иконописа поругом светиње: непоколебљивост вере дужна беше одбрити у непромењљивости и вештачко-црквене образе, типове и сложена састављања њихова, с тачним опредељењем реда, полагаја, узраста, одећа, лица, која беху у догађају учествовала, као и све потанкости, које су израђене у Византији, колико одговараху потребама цркве и народном благочашћу, дакле последица је у том одношају, да изван византијске вештине ништа није учињено.

Иконоборство је поникло у грчком царству из многих сједињених, како црквених, тако и политичких узрока, при чему је догматско питање о правовањаности иконопоштовања било употребљено само као оруђе за достигнуће других циљева. Иконоборство се појавило из карактеристичне византијске борбе светске власти против духовне, а особито против монаштва, и из природног пасртања прилагодити се духу и погледу поникнутог тада исламизма, који се јако осилио, што се и доказује делима иконобораца.

(Свршиће се)

О ЕПАРХИЈСКИМ ПРОПОВЕДНИЦИМА.

(Одговара Јован Јеремић, парох.)

(Наставак.)

А признати се мора на послетку и то, да интерес цркве, вере и народа налаже, да се неко постара, како ће се та штета надокнадити, последице њене спречити. А то старање је и у дужности епископа, односно консисторија. И кад они у томе старању одреде епарх. проповедника за тај посао, онда овај својим, а не узурпованим правом, и по својој дужности, а не ради лишавања и ослобођавања другог од дужности његове, чини оно, што је пропустио учинити парох; крчи, што је овај запарложио, повраћа, што је овај изгубио, или чини оно, што није могао с ам парох учинити.

А докле ће епарх. проповедник у којем месту своју дужност вршити, просуђивали би позвани на то чиниоци с обзиром на потребу и „вишу корист“, а без обзира на то, хоће ли се тиме октролисати и вређати право, којег се неко одрекао и недостојним, на штету „више користи“, показао; без обзира хоће ли се тиме овај или онај узнемиривати или утврђивати у своме *dolce far niente*.

Ad 7. Бојазан, да ће се установом епарх. проповедника „подрађивати и увећавати код немарног и лењег свештенства нехат и немар у вршењу проповедничке и пастирске дужности“, врло је најивна, а слутња о „сретном и угод-

WWW.UNK.BG
У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

ном положају“ жетве, у наш хатар, отворено искрена. Овом слутњом признао је брат Богољуб и опет, да ће се после епарх. проповедника имати што „жњети.“ Па зар је то „промена,“ а не корист? А за нас је споредно, ко ће ту жетву себи виндиговати и уживати у „еретном и угодном положају.“ Главно је, да ће се имати „жњети“, — а паметном је то довољно, јер у тој жетви види корист цркве, а не само „угодан“ положај овога или онога.

Блажен је брат Б. кад се боји ради „подрањивања“ нехата и немара. Куд би већег код дотичних! А кога би епарх. проповедник „подрањивао“ и учвршћивао у немару својом савесношћу и марљивошћу, па успехом „жетве,“ а не потетакнуо на мар, на рад и савесност, томе помаже онда — рећи ћемо и ми — само конси-сторија. Дâ, и ми не смемо ни помислити, да код нас неће временом и са дисциплином друкчије стојати.

Ил' ћемо се ми зар збиља бринути још о томе: хоће ли се чији немар увећати, а не о томе, хоће ли га нестати заједно са последицама?

Ад 8. Протурозлог под бр. 8 не стоји.

„Потребе и прилике“ у дотичној парохији а још више „цркве и народа“, и ако зна парох, знаће их, може их знати, треба да их зна, мора знати и духовна власт. Има органа и начина да их сазна. (А и за то баш сазнавање служили би временом најбоље сами епарх. проповедници.) А треба имати и то на уму, да би се оснивањем установе епарх. проповедника спровела и цела потребна организација њена. И то питање, које потеже брат Б. овде, спада на техничку израду те организације. Па кад се ова спроведе, неће ни моћи бити питања: „од кога ће епарх. проповедник дознати и сазнати те потребе и прилике цркве и народа.“

Још једно. Узмимо потребе и прилике у извесном месту, које нису избиле јако, да их може око и из далека уочити. Зна их само месни парох. Дође епарх. проповедник и у то место. Ваља подмирити и те потребе, лечити и те прилике. А не зна их. Шта онда? Те потребе и прилике сазнаће епарх. проповедник баш од пароха. Дâ, од месног свештеника. Јер треба знати, да епарх. проповедник неби дошао нигде да се само покаже, истиче и претставља и својим положајем размеће, него за то, да изврши свој посао. А тај би му свагде налагао, да пре него што га почне, са свештеником месним,

па и околним, испита и проучи стање, у ком се паства налази, њене мане и врлине, потребе и прилике, расположење и наклоности и т. д.; да се саветује и конзултује са дотичним свештенством о свему потребном, па онда тек да приступи послу.

Тако је то, мој брате Богољубе, и код „духовних мисија,“ „светих послања“ у римској цркви, које према потреби позивају у помоћ поједини жупници преко више црквене власти, ако та помоћ треба у једној жупи, или ју позивају ове власти, ако је потребна једном крају и покрајини.

Кад жупник осети, да му паства није баш послушна, да полази каквом странпутицом, да слабо долази на исповед (о томе се код нас јако води брига!), а он не може да је обрати и поправи, онда он зове у помоћ духовну мисију. И дође. Жупник јој каже своје јаде (ал' код нас тих јада и нема по више!), исповеди им верно и нацрта религијозно-морално стање његова стада, шта је он радио и т. д. После саветовања са жупником мисија удеси свој план. Приступна се послу на разне начине, имајући увек на уму оно, што треба поправити и постићи.

Како вам се ово допада, брате Богољубе? Ето ви'те, тако се ради — где се ради. А где се пише, као што ви писасте, — ту нема рада, па не може бити ни успеха.

На други део против-разлога под бр. 8. сувишно је одговарати, док год постоји питање: „зар не би могао знати“? Јер на ово питање је одговор само стање дотичне парохије, према којем би се удешавао рад епарх. проповедника. И шта хасни таква питања стављати, кад се на њих може одговорити одмах се „не зна“ или „зна, ал' не чини.“ У једном и другом случају треба помоћи.

Ад бр. 9. Ово није против-разлог него не-солидно карикирање нашега разлога, а уједно и карикирање саме цели установе епарх. проповедника, деградовање њено до „забаве и уживања“, до просте „промене.“ Ако је коме то сласт, нек му је и на част.

Ми смо сасвим на чисто са нашим разлогом под бр. 6. и знамо зашто смо га поставили, и ако смо га могли и непостављати. Ми смо тај разлог копирали са природе човекове, која хоће промене, која се заиста издовољава, која тежи за „новим.“ Нек нам се докаже, да није тако и ми ћемо рећи: добро, преварали смо се, бри-

шемо наш шести разлог. Али смо рекли истину, јер смо рачували с' оним, што постоји. Ономе, ко не познаје природу човекову, не зна с' њоме манипулисати и не води о њој рачуна, заман је о томе говорити, као и сленцу од рођења о бојама.

Нама је пред очима идеја с идејалом; уставна епарх. проповедника и њена цел. Ради те цели и рачували смо са „издовољавањем“, рачунаемо и са сваком другом околношћу, ма како се она показивала незнатном, ако се с њоме мора рачунати, ради постизавања цели.

„Промена, издовољавање, новост“ није цел установе епарх. проповедника, него је то само средство, којим се у извесним приликама може послужити цели. А то средство би се употребљавало онда, кад би то затражила „виша корист“ и цел установе, а не кад то усхту размажена деца рад' промене; онда, кад то пронађу потребним умови, који мисле и расуђују, а не чепркају по прабини.

Што то није било намоловано у нашем чланку, нисмо ми криви. Јер га ми и нисмо писали за децу и гледаоце, него за мислиоце.

Ад бр. 10. Брат Богољуб је хтео и канонима да докаже штетност и недозвољеност уставне епарх. проповедника.

Позвао се на 11. пр. сардикијског, на 20. пр. VI. вас. сабора и на 14. пр. св. Апостола, а привео их је из „Зборника правила“ Дра Н. Милаша. (Н. Сад. 1886.)

Била су и нама позната та правила, па и остала паралелна с' овима. Прочитали смо их и сада више пута, и не само текст им, него и коментаре, „да се тачни смисао правила појми.“ И нигде у њима ни пре ни сада не нађосмо разлога, да се брат Богољуб требао на њих позвати, сузбијајући потребу епарх. проповедника, доказујући штетност и недозвољеност њихове установе.

Сва односна правила не могу се применити на установу епарх. проповедника, у колико она говоре у прелазу, премештају или уертају епископа или пресвитера из једнога града у други, из једне епархије у другу. Па ни само правило 20. VI. вас. сабора. Јер сасвим су друге побуде и узроци изазвали ова правила, а не оне, које им брат Богољуб намеће и које би он данас, ма и рег analogiam, да види у њима.

У правилу 11. сардик. сабора, после онога, што је већ он привео, пише одмах и ово: „и

таковим поступањем он хоће само да привуче и отме туђи престол не колебајући се, да запустити предану му цркву и да пређе другој.“ За тим мало даље: „епископ, ако нема никакве неопходности или тежега посла, не мора, нити је упутно, при томе штетно је да оставља за дуже времена своју цркву и тиме огорчава поверени му народ.“

Кад овоме придодемо и оно, што је већ брат Богољуб привео, а наиме: „Морамо и ово установити: кад епископ из једнога града у други град пође, или из једне епархије у другу, да проникнут сујетом, послужи своје славољубљу, или ради веће свечаности у служби, пак хоће тамо да остане дуже времена, а међу тим епископ онога града није највештији у учењу, — нека га не презире и често нека не проповеда у намери да посрами и понизи особу месног епископа; јер такав изговор обично смутње изазивље;“ —

онда је јасно против каквих епископа и њихових намера, смерова и тежњи је ово правило донесено. А такове тежње не могу имати ни рег analogiam ништа заједничког са епарх. проповедницима.

И пр. 20. VI. вас. сабора је донесено из истих разлога, из којих и ово. Донесено је против епископа, који би прелазили и одилазили у други град или епархију „проникнути сујетом, славољубљем, у намери да посраме и понизе месног епископа“ а у тежњи „да привуку и отму туђи престол“ и т. д.

А епарх. проповедници? Рекли смо већ.

Као што је донесено апост. пр. 14; 20, VI. вас. и 11. сард. сабора, донесена су и правила: 15, I. вас; прав. 2, II. вас.; 5. пр. IV. вас.; 13, 16 и 21 пр. антиох. сабора, из истих узрока. У коментару к 15 пр. I. вас. саб. вели др. Милаш: „Поводом за овакву одредбу никејскога сабора били су нереди и распре, које су ницале услед тога, што су неки епископи мењали своја епископска седишта, сад у једном, сад у другом граду своје области. Али да се управо и нису појављивали такви нереди, сама природа одношаја између свештене особе и цркве, за коју је рукоположена, достатна је већ била, да проузрокује издање овога правила; јер постоји нека неразлучна свеза: неки мистички брак између свештене особе и цркве, и та се свеза, тај мистички брак

противи свакој промени и премештају.“ (Правила вас. саб. Панчево 1880.). „Према томе прелазак другој цркви или у опште остављање своје цркве од стране епископа, неби се могло, нити се може друкчије сматрати него прекршајем те духовне свезе.“ (Ib. стр. 468.).

Или у кратко да кажемо: донашана су та правила против „рушења јерархичког поретка у цркви.“

И кад још приведемо 1. пр. сардик. сабора: „Треба из самога темеља искоренити не толико зли обичај, (знате ли брат Богољубе шта ово значи? И то иде у корист нашу), колико опасну поквареност у црквеним пословима: да никакав епископ не мора прелазити из малога једнога града у други град. Јер је очито, шта саставља узрок, због кога се то предузимље чиме се доказује, да су такови узбуђени ватреном страшћу за већим добитком, и да су особито робови гордости, да добију на изгледу већу власт“. . . . онда је сасвим јасан дух тих правила, њихова мотивација и смер, као што је јасно и то, да се она не могу ни рег analogiam применити на еперх. проповеднике, те да брат Богољуб њима није доказао оно, што је хтео.

При писању нашега првог чланка, ми намерно нисмо хтели поткрепљивати га канонима. Чекали смо, да нам ко год наиђе с' њима. То је учинио брат Богољуб. Хвала му.

Не само да није канонима доказао ништа против установе епарх. проповедника, него је ево нама пружио прилике, да њима поткрепимо и докажемо дозвољеност, потребу и корист њену.

Он се позвао и на 14. пр. св. Апостола. Баш то правило иде у прилог нама. Та ми смо баш установу епарх. проповедника и темељили на томе правилу и на §. 92, I. 1. б. црквенога права, темељили канонички.

Брат Богољуб је привео текст 14. ап. пр., а ми ћемо и коментар Дра Милаша. Ево га: „Прелазак епископа из једне епархије у другу забрањено је било у опште у цркви и правило ово одлучно ту забрану потврђује, допуштајући изнимку само због важних узрока, кад је, наиме,

у некој епархији благочастије усколебано, те је потребно успоставити га, а налази се између епископа такав, који је по способностима својим кадар то урадити. Али и у таквом случају тај прелазак не сме бити самовољан, него мора зависити од саборне одлуке.“ (Правила св. Апостола. Панчево 1878.).

Дакле, крај толике строгости забрана о преласку у другу епархију, ипак је „виша корист“ увек одлучивала и дозвољавала изнимку. Тако и мора бити, тако и треба да буде. „Успостављење усколебаног благочастија“, „виша корист“ или како ми рекосмо „религијозно-наравствена цељ“ је и св. Апостолима и саборима увек највише лебдила пред очима; ради ње се морала отрпнати и смутља, дозволити и прекршај духовне свезе, сносити и привремено рушење јерархичког реда, прикрити и углед месног епископа, само кад се нашао епископ „такав“, „који је по способностима својим кадар“ био послужити тој „вишој користи“ „успоставити благочастије.“

„Виша корист“ је и нас покренула на писање о установи епарх. проповедника. Та виша корист је увек нама пред очима, а да се она постигне, кадри смо жртвовати све, и велимо да се мора жртвовати све, камо ли не „изгубљени углед“ појединаца.

И да је брат Богољуб, пишући своје чланке имао на уму и на срцу ту „вишу корист“, а не оно што је имао, и он би онолико труда свога уложио за, а не против тако узвишене, мисионарске установе, као што је епарх. проповедника.

А близу је тога био баш онда, кад је привео „права и дужности епархијских епископа“ из цркв. права Дра Милаша §. 95. I. 1. б. Само још да је прочитао и тамошњу примедбу под бр. 10. „У погледу дужности проповедника који се нарочито за то шаљу по разним окрузима у епархијама, види окружницу атинског синода од 9. јула 1858 и синодеко упутство проповедницима од 22. ауг. 1858“. Па још да се распитао о свему томе, сазнао би, да и данас у грчкој цркви постоје епархијски проповедници под именом: „ἐπαρχισὺς“ и (ἐρὸς и κηρὸς).

(Свршиће се.)

СМРТНА ОСУДА НАД ИСУСОМ ХРИСТОМ.

У 60. броју „Заставе“ од 19. апр. 1891. на трећој страни а у трећем ступцу ово се чита: „У капелици у Назарету налази се метална плоча, на којој је урезана на јеврејском језику осуда, изречена над Исусом Христом“.

По српском преводу у „Застави“ осуда овако гласи: — — — „да Исус од Назарета има на крсту умрети — — — пошто су оптужбе народа против њега велике и тешке“.

Нек ми се допусти овде из своје збирке један докуменат на славенском језику саопштити, који следећи натпис носи: „Исудейское сѣдилище во время страданія Гда Бга и спаса нашего Исуса Христа“.

Садржина је овог документа: оптужба њих 18 судија, све по реду, шта је ко противу Исуса Христа навео; а сам докуменат је на најлошијој хартији, слова су црквено-славенска, а текст је у форми штампаних слова лепо и чисто изведен.

После изречене оптужбе сѣди „Сентенција“.

На крају поменутог документа ово се чита: „Сграпелъ Павелъ Паповитъ е к то Х: 1805“.

Ја сам у дугом свом веку више пута читао овакове „Сентенције“, али не на српском или славенском, него вазда на немачком језику.

Могуће је да оваких славенских и српских превода има и више по народу. Није искључена ни та могућност, да су ови преводи где и штампани, само што мени није познато, бар ја до данас такове штампане преводне ни где не читам.

Да саопштитио дакле поменуто оптужбу и „Сентенцију“ онако и у оној форми, како се то код мене налази.

Ево тог документа од речи до речи:

„Исудейское сѣдилище во время страданія Гда Бга и спаса нашего Исуса Христа.“

а. Симѡнѣ. Всеконечна њиже закономъ вѣдствуетса матежникъ

б. Равѡмъ. Не всеѣ представлени законѣи, нежели да хранѡтса.

в. Аѡхѡсѡ. Биноватѣи непознакше дѣлаз казни не подемлѡтз

д. Свѡвѡдъ. Ни ѣдинъ же законъ не по дѣлаз гвѡитз кого что ѡво человекъ согрѣшилъ естз.

е. Росмофѡмъ. Зачтѡ сѣтъ законѣи положѣни, аще ненаклоудѡютса.

ж. Пѣтѣфаръ. Предститель, ѡчизнѡ, и народъ возмѡщѡетз тѣмже ѡво прогнати ѣгѡ пристѡитз.

з. Рѡфаръ. Законъ невинныхъ ѡстановленъ, почто испѡвѣдѡетса сѣи человекъ: прѡслѡшанѣмже своимъ ктомѡ да ѡсѣдитса.

и. Иѡсифъ — иже ѡ Арѡмадеѡ Стѡднѡ ѣи вѣдетз и вичилнѡ ест'ли никтоже, всемъ градѣ мѡжа всѡчески неповинна зацититз.

ѡ. Иѡрѡамъ. Чѡгѡ рѡди да поѡстѡитз мѡжа сѡго, ѣлмѡ правѣденъ ѣсть на смѡртъ зазирати.

і. Сѡхѡерѡсѡ. Хотѡ ѣгѡ правѣдна вѣти, ѡмрѡтиже ѣмѡ подѡбаѡтз, ѡво народъ слова со вѣтоватѡла глагѡлюще вѣитовати поѡщѡраѡтз.

ѡѡ. Нѡкодѡимъ. Ёда законъ нашъ кого неиз вѣкѡст' овакшѡса обвинѡетз.

ѡѡѡ. Дѡрѡавѡсѡ. Ёгда ѡво народъ лѡтитз смѡрти достѡннъ естз.

ѡѡѡѡ. Сарѡсѡсѡ *) (изж) денѡмъ ми ѡ насъ лѡбомѡтежникѡ, на ѡчтѡвѡ всегѡвѡитѡлѡство рѡжденнѡго.

ѡѡѡѡѡ. Рѡвнѡдъ. Правѣденъ ѡлѡи неправѣденъ естз, ѡвачѡ законѡ нѣкѡ неповинѡетса болшѡмъ же елмѡ вѣкровати ѡчитѡтз, терѡкѡти не можѡмъ.

ѡѡѡѡѡѡ. Иѡсофѡтъ. Да за ѡрѡстѡса и во ѡзах' вѣчѡ да дерѡжитса.

ѡѡѡѡѡѡѡ. Пѡломеѡ. Аще ни правѣденъ, ниже вѡнеѡю на скорѣкѡ, ѡлѡи смѡртѡю ѡлѡи изгнанѡемъ ѣгѡ неказнѡмъ.

ѡѡѡѡѡѡѡѡ. Терѡсѡ. Ыне ѣстз ѣгѡ ѡлѡи изгнанѡемъ наказати ѡлѡи кесарѡ послат'.

ѡѡѡѡѡѡѡѡѡ. Иѡварѡмъ. Сѣи человекъ глѡми Исѡсѡ, измѡкѡни ѡкнѡчай, и законъ нашъ, сѣдитса ѣмѡ да пропатз вѣдет'.

С Е Н Т Е Н Ц И Ј А.

Ызъ пѡнтѡнски пѡлатъ сѣдѡ во Иѡрѡсѡлѡимѣкѡ, подъ властѡю великомѡщнѣишаго кесарѡ Тѡверѡа, да вѣдетз сѣдѡщѡмъже ми на сѣдици,

*) Овде су 3—4 слова нечитка.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

его же Блажена, и счастлива Имперѣа въ правдѣхъ всѣмъ и Сѣнагозѣ и Исдеевѣхъ сѣднѣи услышаннѣи же и ѿсвидѣтелствованой бывшей вынѣ. **ИСУСА НАЗОРЕЯ** ѿбоже свѣзана Исдее при ведѣша сице сѣждѣ: **Иако великомѣдрими словѣми сотвори себе Сынъ Бжїа. и црѣа проповѣдаше, хотѣа превогихъ Родителей ѿстѣ**

рожденъ. и Храмъ Соломоновъ разорити глголаше: сѣ двомъ разбойниками къ крстѣ ѿсѣждаетса.

„**Евѣанѣа Павелъ Паволитѣа** е к то: X:1805.“

У Српском Ковину 27. фебр. 1892.

Саопштио:

Максим Лудајић.

Л И С Т А К.

БЕЛЕШКЕ.

— (Свештенички збор у Карловцима.) Као што смо у прошлом броју овога листа у напред навестили, одржан је у Карловцима у понедељак 23. марта о. г. ужи свештенички збор, који је узео у претрес питање о свештеничком удружењу, те усвојив с одушевлѣњем мисао и потребу удружења, предузео је и с успехом довршио некоје припремне послове, којима је мисао удружења прешла на поље свога остваривања.

Полазећи са становишта, да остваривање свештеничког удружења треба да потекне од најкомпетентнијих фактора т. ј. да га отпочну људи, који и у цркви и у народу важе за најодличније заступнике и представнике свештеничког сталежа — за овај мах у свештенички збор позвани су били само свештенички чланови саборског одбора и одбора 15-орице. Осим њих позвани су у збор још некоји одличнији свештеници из места и са стране.

Збор је одржан у просторијама карловачке срп. правосл. богословије, а присутни су били: Герасим Петровић, протосинџел и ректор богословије, Свеван Чобанић, прота карловачки, Јеремија Мађаревић, прота будимски, Ђорђе Влаховић, прота великокиндски, Јевтимије Вукадиновић, прота земунски, Авакум Стајић, прота митровачки, Јован Вучковић, прота и професор богословије, Сержије Шакрак-Нинић, конс. бележник бачки и уредник „Срп. Сиона“, Јован Јеремић, парох бачиначки, Дамјан Прерадовић, парох голубиначки и Лукијан Богдановић, патр. протођакон и катихета на карловачкој срп. вел. гимназији.

Збор се конститујисао тиме, што је једногласно изабрао за председника најстаријег при-

сутног проту, г. Стевана Чобанића, а за перовођу г. Јована Јеремића, пароха бачиначког. За тим је представљена збору мисао о прекој потреби, цели и важности свештеничког удружења, те је збор једногласно закључио, да приступи постепеном остваривању те напредне мисли — и да учини све припремне радње за остварење свештеничког удружења.

Пошто се цел, задатак, правац и устројство свешт. удружења најбоље огледа у самим правилима удружења — изнесен је пред збор један, раније сиремљени „нацрт правила“, којег је збор свестрано претресао и редакцију му утврдио, те усвојио и прогласио тај нацрт као предлог, који ће се најпре штампати, па ће се у своје време изнети пред свештеничку скупштину. Уједно је закључено, да се нацрт тих правила уз посебну представку депутативно поднесе Његовој Светости преузв. г. Патријарху Српском Георгију те да се умоли Његова Светост, да благослови и одобри предходну радњу око остваривања свешт. удружења — и да буде моћни заштитник и пријатељ овоме покрету, који је отпочет у интересу цркве, свештенства и народа. — У депутацију, која ће Његовој Светости са писменом представком предстати, изабрани су: протосинџел Герасим Петровић и проте: Ст. Чобанић, Ј. Вукадиновић, Ђ. Влаховић, Ј. Мађаревић и Ј. Вучковић.

Нацрт правила свешт. удружења штампане се што скорије, те ће се као прилог „Срп. Сиону“ о Ускресу (уз будући број овога листа) доставити свима свештеницима. — Најпосле збор ја закључио, да у своме садашњем саставу, а у радњи која му предстоји, остане перманентан под именом: „Одбор за припремну радњу око остварења свештеничког удружења“.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Као што видимо дакле учињен је одсудан и врло срећан корак к остварењу свештеничког удружења. Корак тај и успех обрадоваће све наше свесно свештенство, које се одушевљава напредним мислима, а мари за своју цркву и напредак њезин и свој.

Толико за сад у кратко, а у будућем броју проговоримо коју више о тој лепој појави и о њезиној важности!

Ш.

— (Распоред предмета за епархијску скупштину пакрачку.) За епархијску скупштину пакрачку, која ће се држати у Пакрацу 14. (26.) априла о. г. у 9 сахата пре подне, установљен је овај дневни ред: 1.) Призивање св. Духа; 2.) Отварање скупштине; 3.) Оверовљење скупштинских чланова; 4.) Избор подпредседника и двојице бележника; 5.) Извештаји: а.) епархијске консисторије; б.) епархијског административног одбора; в.) епарх. школског одбора; — 6.) Избор чланова: а.) за епархијску консисторију; б.) за епарх. администрат. одбор; в.) за епарх. школски одбор; — 7.) Избор фискала консисторијалног; 8.) Избор бележника консисторијалног; 9.) Предлози епархијске управе: а.) за подизање броја протопресвитерата од рескриптуална чечири на шест, колико их је сада, али са бољим од садањег заокружењем; б.) за оснивање стипендија из епарх. препарандског фонда за учитељске приправнике епархије ове; в.) за оснивање епарх. благајне; г.) за осигурање од ватре црква, парохијалног и школског стана; — 10.) Предлози појединих скупштинара, који се поднесу председништву дан пре скупштине.

— (Архидијезални административни одбор) у редовној седници својој од 9. (21.) марта о. г. од важнијих предмета предузео је и решио: Цркв. општине, које се до данас на „Српски Сион“ претплатиле нису, позваће се, да се на исти лист одмах претплате и да сваки оглас у „Српском Сиону“ публиковати имају. — Цркв. општина у Земуну позива се, да консиет. фискалу Павлу Новићу дугујућу своту у износу од 80 фор. исплатити има, пошто ће иначе оврха поведена бити. — Услед извештаја протопресвитера земунског о извиђењу нереда у црквен. општини ст. бановачкој наређује се нов избор председника с искључењем досадањег председника и подпредседника. — Одређује се поверенство, које ће у цркв. општину јаковачку изићи и извидити, чијом је дозволом цркв. општина продала своје држ. обвезнице. — Цркв. општина у Добринци позива

се, да у свој прорачун ставити има и покриће дуга саборских трошкова и приноса за епарх. фонд. — Новообављени избор цркв. скупштине карловачке и конститутисање исте, пошто је гласом извештаја поверенства неправилно обављен избор скупштинара, уништава се и одређује се, да се привр. управни одбор цркв. општине карловачке умножи са још 5 лица и да исти одбор, пре него што се цркв. општина организује, заостале цркв. рачуне у ред доведе. — Цркв. општини у Борову дозвољава се, да своју тражбину од тамошње пол. општине у износу уд 311 фор. брисати може. — Цркв. општини у Черевиху дозвољава се, да може своје некретнине, бивше Васе Бикића, продати. — Одређује се поверенство, које ће имати спровести обрачун између цркв. општине крушедолске и филијала Шатринаца у погледу узајамних потраживања. — Цркв. општина у Бешки позива се, да цркв. земљу путем јавне дражбе под најам издати има.

— (Архид. консисторија) у редовној седници својој од 10. (22.) марта о. г. у важнијим предметима решила је: Сви они свештеници, који се до данас на „Срп. Сион“ не претплатише, позваће се, да се на исти лист одмах претплатити имају. — Управа ман. Кувеждина има се обавестити, да је висока земаљска влада тамошњем икушенику Гаври Томашевићу поделила мољени одпуст од недостатних година за получење свешт. чина. — Саборском одбору поднеће се објашњење, зашто није до данас попуњено место протопресвитерског капелана у Митропици. — Протопресвитерски извештаји о смрти пароха карловачког Јована Суботића, пароха белобрдског Павла Бојића, пароха боровског Петра Булића, узети су на знање с одобрењем учињеног расположења дотично администрације удових парохија. — Управа ман. Раковца има се обавестити о случившој се у Марбургу смрти тамошњег јеромонаха Платона Георгијевића, бившег војенога помоћника у миру. — Одређује се дисциплинарна истрага против јереја М. П. — Цркв. општина у Бешки позваће се на изјашњење, да ли тамошњег администр. Свет. Дујановића за свог пароха прима. — Одређује се избор пароха у Черевиху уз кандидацију там. администр. Георгија Максимовића и пароха лежимирског Теодора Ђирића. — Јован Чичулић, сврш. богослов из Товарника одређује се за администратора парохије товарничке, а досадањи там. админ. јеромонах Варнава Ивановић, опредељује се за ад-

министратора парохије маркушичке и габошке. — Има се расписати стечај на упражњене парохије и Ердуту и Карловчићу.

— (Извештај о мартовским седницама епарх. управе бачке.) 1. Административни одбор епархије бачке држао је 16. (28.) марта о. г. своју редовну седницу под председништвом Његове Светости, преузв. г. Патријарха Георгија, а у присуству чланова: Милоша М. Папића, Лазе Каћанског, Јустина Коњевића, Петра Е. Сарајлића, Исидора Дебелачког, дра Илије Вучетића — и часника: дра М. Полита фискала, Сергија Шакрак-Нинића, известиоца и бележника, и Ђ. Бељанског, ревизора. — Од важнијих предмета помињемо: 1. Цркв. општина надаљска извештава се, да је добила на оправку цркве 150 фор. држ. припомоћи. — 2. Позваће се подручне цркв. општине, које имају дугова саборских трошкова и верозаконскг приноса, да сврху истих својих дугова истаवे обвезнице по обрасцу, што га је саборски одбор накнадно прописао. — 3. Оне цркв. општине, које још нису претплаћене на „Срп. Сион“, позваће се, да се безусловно претплате — а свима цркв. општинама налаже се, да своје стечајеве, објаве и огласе у првом реду у „Срп. Сиону“ публикују — јер они званични стечајеве и огласи, који нису у званичном листу објављени, сматрају се за ништаве, те ће ништави бити и избори или дражбе, које се на основу ништавих стечајева спроводе. — 4. Узет је на знање извештај проте Јов. Бороте о разрешењу цркв. скупштине сегединске. У привр. цркв. одбор тамошњи именована су накнадно још два члана, на место оних, који су оставку дали. Призив бивше управе цркв. општине сегединске спровешће се саборском одбору. — 5. Сомборској цркв. општини наложено је, да уредније издаје плату своме свештенству. — 6. Препоручена је ради државне припомоћи цркв. општина у Обровцу. — 7. Потврђен је избор Мите Пејића за перовођу цркв. општине госпођиначке. — 8. Пожурују се цркв. општине на уплату ревизорске пристојбе за потоње три године. — 9. Одобрен је цркв. општински прирез горњо-ковићске цркв. општине. — 10. Члану Јустину Коњевићу поверено је, да извиди, како је устројена црквена општина у Станишићу. — 11. Одбијена је ништовна жалба Мл. В. из Сентомаша, уложена против начина избора једног цркв. одборника и скупштинара. — 12. Примљени су извештаји о уплати саборских трошкова и верозаконског при-

носа. — За потоња 3 месеца исплатиле су цркв. општине бачке епархије, — уз енергично посредовање епарх. власти — у име истих дуговина до 10.000 фор., но има још неуплаћених до 50.000 фор. — 13. Расправљени су извештаји епарх. ревизора о прегледу цркв. општ. предрачуна и рачуна. — 14. Издата је ревизору привр. инструкција о звању и дужностима му. — Свега је у овој седници решено 53 предмета.

П. Дана 17. (29.) марта држана је редовна седница епарх. консисторије бачке. Председава Његова Светост г. Патријарх Георгије. Присутни од свештенства: Милош М. Папић, Јован Марјановић, Лаза Каћански и Јосиф Поповић; од световних: Др. Илија Вучетић и Павле Гостовић — и часници: Др. М. Полит фискал и Сергије Шакрак-Нинић известилац и бележник. — 1. У почетку седнице положио је свечану заклетву члан Јосиф Поповић, парох ађански, који је сад први пут у седницу дошао. — 2. Подручни свештеници, који се до сад још нису претплатили на „Срп. Сион“, путем окр. протопресвитера позивају се, да се на тај лист безусловно претплате. — 3. Молбенице некојих свештеника и свештеничких удовица ради држ. припомоћи спровешће се вис. министарству. — 4. На вис. министарство управљени рекурз И. Д. и др. Ј. В. из Ст. Б., уложен против решења М. Ц. Савета, повратиће се рекурентима, да га — ако им је воља — сами они поднесу вис. министарству, јер консисторији је призивна област само М. Ц. Савет. — 5. Јован Степанов се ставља у целокупно уживање системизоване парохијске плате. — 6. Узет је на знање извештај, да је Димитрије Лавић званично уведен у парохију товаришевску. — 7. Представка црквене општине у Турији: да се тамо системизује још једно парохијско место, решена је тако, — да се цркв. општина путем консисторије обрати најпре представком на саборски одбор ради реактивирања залишне парох. сесије, па тек ако сесија буде уступљена на уживање будућем другом пароху — моћи ће се друго парохијско место установити. — 8. Свештеницима у жабаљском протопресвитерату прописаше се наставни план за предавање веронауке и цркв. слов. језика у комуналним школама — а уједно ће им се издати наредба, да морају своје катихетске дужности тачно и уредно испуњавати. — 9. Како се на упражњену суботичку парохију у отвореном стечајном року само један компетент пријавио у лицу капелана тамошњег Св.

Д. — позваће се цркв. општина, да се скушнт. закључком изјасни, прима ли истога за свога свештеника — или жели, да се стечај на ново расписише. — 10. Пошто расписани стечај на Ђурђевачку парохију за сада није имао успеха — расписиша се крајем школ. године по пово стечај, како би и сврш. богослови могли конкурисати. — Осим тога решено је до 20 предмета, који се односе на бракоразводне парнице. Ш.

— (Избор окружног проте панчевачког.) 16. (28.) марта о. г. извршен је у најлепшем реду у Панчеву избор окружног протопресвитера панчевачког на место пок. проте Васа Живковића. Консисторијални повереници били су: Јосиф Јорговић, игуман војловички, и Никола Мандукић, консист. бележник. Место проте панчевачког тражили су шесторица, од којих су четворица од консисторије вршачке принуђени избору, и то: Сава Стојшић, парох иришки, Данило Прица, прота глинеки, Драгољуб Живковић, парох мокрински и Ђорђе Стајић, парох иланџански. На изборној скуштини председавао је Каменко Ј. Јовановић, председник ерпске црквене општине панчевачке. При избору гласало је 156 бирача, и то 115 скуштинара из Панчева и 41 изасланик из протопресвитерата. Од тих гласова пало је: 151 на Саву Стојшића, 2 на Д. Прицу, 1 на Д. Живковића, а 2 гласанице биле су празне. И тако је изабран за проту панчевачког Сава Стојшић, парох иришки, као достојан наследник пок. проте Живковића. Честитамо на том избору!

— (Извештај о књижевном богословском друштву „Слога“ у Карловцима.) Јављамо, да је „Слога“, књижевно богословско друштво слушаца ерпске православне богословије у Карловцима 9. фебруара ушло у живот изабрав у управу своју: Милету Јакшића за председника, Григорија Стајића за подпредседника, Стевана Богдановића и Илију Белеслијина за перовође, Вају Свилара за благајника и Георгија Коњовића за надзорника читаонице и књижице.

Одушевљење нам води руку кад јављамо ерпском свету, да се основало књижевно богословско друштво „Слога“ и да је то већ и своју радњу отпочело. Тиме коначно одагнасмо давнашњу живу жељу из царства жеља и давнашњи сан из царства снова у царство јавна и дела; тим уједно казасмо за навек с богом оним мутним

данима подобним тавним ноћима и поздрављамо сјајније дане наше на уранку њихову, јер само ноћи рађају пуне спове а светлост дана приводи их у дело и живот. А што ипак задржасмо нашем друштву традиционално име „Слога“, тиме нека је одано заслужено признање нашим претходницима, који су и на муци били јунаци, који су и у црним дајима борили се за мисао и идеале просвете и напретка, који су у скоро прошло доба, кад се мисао св. Саве, која је у њима горела, гонила — ипак одржали мисао бар толико, да се не угаси; но нека тим лако буде скакоме учинити поређење између онога доба, када се одозго гонила мисао удружења овог, и између овога, кад се она баш одозго најевесрдније подупире: то упоређење уродиће увек тим, да ће сваки члан овога друштва осећати синовљу захвалност спрема Његове Светости преузв. Господина Георгија Бранковића, што је нашу „Слогу“ милостивим одобрењем својим у живот увео, а тако исто осећаће сваки члан друштва искрену благодарност према славном професорском збору наше св. Богословије, који је мисао у заметку њеном пријатељски прихватио и остварењу њеном знатно помогао. За ово узвишено дело, за ово добротинство наших претпостављених подмлатку свећеничком и напретку његову, ми за сад не знамо другаче одати благодарност, већ из дубине својих млађаних душа шаљемо молитве пред престоље Свевишњег за дуг живот и напредак њихов.

Уз ове звуке радости и одушевљења не можемо прећутати, да се друштво у врло оскудним приликама налази, а то тим већма осећамо, што би друштво са својим недостатним средствима истакнутој задаћи својој непотпуно одговорило. Друштву је смер, да интелектуално и морално усаврши своје чланове и спрема их за ваљане свештенике, а то се без добре књижице и читаонице скоро не да постићи. За то по решењу П. редовне скуштине друштвене излазимо пред ерпски свет, да нас које уписивањем у чланове утемељаче и помагаче, које пак даром у књигама потпомогну, да би смо што савршеније свој идеал постигли, од чега ћемо имати и ми, али и цео наш мили народ ерпски неисказане користи. Ми се у првом реду обраћамо на ерпско свештенство и калуђерство, а тако исто и на све оне, до којих глас јавности у првом реду долази, да се заузму за нашу свету ствар, те надајући се лепом одзиву овој нашој молби, молимо се Богу,

да овом скромном почетку лепе и плодносне будућности подари!

У Карловцима, 5. марта 1892. године.

Стеван Богдановић,
перовођа.

Милета Јов. Јакшић,
председник.

— (Кратка историја српске православне београдске Богословије.) Београдска Богословија постоји већ више од половине века, она спада у старе школеке заводе. Богословија је отворена септембра месеца 1836. године у Београду. У почетку је имала само два разреда. Други је разред отворен 1837. године. После се показала потреба, да се године учења умноже. Тако, године 1838., буде заведен и трећи разред богословије. Богословија се с почетка звала „Семинарија“, па онда „клирикално заведеније“ или „богословско училиште“, а разреди звали су се „класе“. Први разред био је „предуготовнички“, а она два виша чисто богословска или разреди богословије. 1. септембра 1844. додата је првој предуготовној класи још једна година, на основу највишег решења од 5. августа 1844. И тако је течај учења у семинарији од тог доба трајао 4 године. Број професора и њихова плата такођер су регулисани истим решењем. У семинарији смело је бити свега 4 професора, и то 2 за предуготовне, а 2 друга опет за чисто богословске науке. По плати били су неједнаки. Први су имали по 350, а други по 400 талира годишње плате. Осим тога били су обвезани, да без особите награде предају науку хришћанску у гимназији. — Што се тиче примања ученика у семинарију, важило је једно наређење митрополитово од 15. јула 1840. По том акту могли су бити примљени у први предуготовни разред и такви ђаци, који само знају добро читати и писати. Од тога су чинили изузетак ученици гимназије или лицеја, јер је њима било допуштено прескочити два нижа разреда и прећи одмах у први разред праве богословије. — Семинарија је добила значај више средње школе законом од 1854. године. По том закону установљено је, да буде 5 професора, којима је подједнако одређена плата од 400 талира, али тако, да се по годинама службе повишава. Професори су добили права чиновничка, која пре тога нису имали. Професоре семинарије постављао је сам митрополит, а не кнез. — Закон од г. 1858. у погледу регулисања плата свију професора простирао се подједнако и на професоре

семинарије. Наставне програме, распореде предмета и сва друга правила за унутарњи ред и поредак у семинарији прописивао је, према потреби и нахођењу, сам митрополит. Ово је стање трајало све до 1863. г., а 27. септембра те године издан је нов закон о преустројству богословије с јачим утицајем државне власти у послове богословије. За тим су врло значајне измене учињене новим законом о устројству богословије године 1886. По том закону треба да се примају у богословију само они ученици, који сврше 8 разреда гимназије. Закон је тај примила народна скупштина и он је требао још г. 1886. да ступи у живот, али још ни данас није остварен, ма да је од тога времена прешло већ пет година дана. Српска влада није увела у живот тај закон с тога, што свештеничко стање у Србији још није уређено, те неће нико са свршеном гимназијом да иде у богословију и да се одаје свештеничком чину, у ком свакога чека сиромаштво и патња. Да би се питање богословије решило, архијерејски сабор спремио је још пре две године нов законски предлог о преустројству богословије, по ком би се примали у богословију ученици са четири разреда гимназије, а учење у богословији трајало би шест година. Влада српска пак још не подноси тај пројект нар. скупштини, а не остварује ни закон од г. 1886., те тако се београдска богословија још једнако налази по старом. Последњих дана донеле су неке београдске новине вест, да је српска влада поднела скупштини нов законски предлог о богословији. Заиста је томе већ и крајње време!

— (Потврда пароха велико-кикиндског.) Консистиорија епархије тимешварске у седници својој од 17. (29.) марта о. г. потврдила је односно именovala једногласно за пароха велико-кикиндског Миливоја Радовића, тамошњег ђакона, који је при избору добио 28 гласова више него други кандидат М. Матејић. О избору овом јавили смо у прошлом броју.

— (Дом за сироту децу у Београду.) Има већ четири године дана, од како је у Београду хуманитарно „друштво за потпомагање сиротне и напуштне деце“ подигло дом, у ком се сирочад одхрањују и васпитавају. Та нова племенита установа почела је већ напредовати. Друштво то добило је год. 1889. од српске државе 24.000 динара потпоре, која је употребљена на проширење тога дома за убогу сирочад. Осим тога примило

Долази додаток.

је друштво од београдске општине сву ванбрачну и напуштену децу уз извесну накнаду. Дом је сада пун и препун деце. Има их 78 сирочади: 55 мушкараца и 23 девојчице. Међу тим се јавља још многа сирочад. Друштво, које дом издржава, прегло је да дом доврши, јер није још сасвим готов. Друштво мисли да дом тако прошири, да у њега може примити бар 150 деце, те позива све добре и милостиве људе, да га у том племенитом подухећу потпомогну. Помоћи овај дом значи: избавити из највеће беде и несреће малу дечицу, која немају ни оца ни мајке, ни брата ни сестрице, која често не знају ни свога имена. Тој богоугодној установи ваља заиста у помоћ притећи, а она ће Српству велике користи донети. Требало би и код нас да се подижу такви хуманитарни заводи, особито по нашим већим варошима. — Сирота деца у дому београдском живе врло скромно, као што се и приличи сирочадма. Она раде сама све кућне послове, сама се слушају, сама чисте целу кућу и држе ред у њој. У самоме дому уче школу, а ту уче и два заната: корпарски и четкарски. Друге занате уче деца ван дома; има их: бравара, столара, обућара, лимара, књиговезаца, кројача, сарача и т. д. Но и та деца, која су ван дома на занатима, долазе сваке недеље у дом — то је њихов отац, њихова мајка! Милна је видети ову Српчад, како су се скупила под кров, који им је саградило српско милосрђе. Дај Боже, да се овај корисни завод што боље унапреди, те да узмогне одговорити својој племенитој цели!

ЧИТУЉА.

— († Иларион Торбица) архимандрит и настојатељ манастира Драговића, преселио се у вечност 5. (17.) марта о. г. у дубокој старости, у 76-ој години живота свога, у ман. Драговићу, у Далмацији. Задарски „Српски Глас“ вели о покојнику: „Није био научен човек, али је познат и љубљен био због благе своје људи, доброг и поштеног срца. Од младог доба свога вазда је управљао манастиром и био му старешина. Управа његова била је корисна, све док није пао у старост, те је имање манастирско било у напретку знатном. Гостољубив, колико се помислити може, знао је дочекивати свакога љубазно, те је посетилац оне задужбине носио са собом најлепши утисак, колико о красном положају манастира, толико о пријатном дочеку и уред-

ности старца Илариона.“ — Нека му је вечна и светла успомена!

— († Антоније Марковић) игуман манастира Грабовца у будимској дијецези, напрасно је преминуо у Сентандреји 18. марта о. г. Покојник је био ревностан и примеран игуман. Био је смирен и добродушан, па с тога је од сваког поштован био. Био је члан консисторије будимске, па као такав вршећи дужност своју, кренуо се из манастира свога у Сентандреју, да учествује у седници консисторијској, која се 12. марта т. г. држала. Учествовавши у седници, тог истог дана у вече разболе се, и за неколико дана умре. Кад је од куће своје у Сентандреју полазио, није ни помислио, да последњи пут гледа пред собом свој манастир Грабовца и братију своју. Промисао је Божија тако хтела, да умре у Сентандреји у епископском двору, код свога високог добротвора, Његове Ексселенције господина епископа Арсенија Стојковића, и у месту, где је као епископски капелан, све док игуманом постао није (1872.), неких 20 година епископу своме и цркви верно послужао. — Покојни игуман Антоније родио се у Горњем Ковиљу, у Бачкој, а проживео је 65 година. Сахрањен је уз саучешће многобројног народа из места и околине 20. марта о. г. у сентандрејско саборно гробље, поред гроба почившег епископског протосињела Михајила Јовановића. При погребу чинодејствоваху пароси: Димитрије Милошевић, чобаначки; Симеон Костић, пештански; Константин Николић, калашки; Корнел Чупић, сентандрејски; Ђорђе Голуб, помашки; и јерођакон Адријан Станишић. — Нека је покојнику вечан спомен и лака црна земљица где лежи!

— († Ђорђе Дрндарски) парох у Добрици, у Банату, преминуо је не давно у 88 ој години старости своје. Покојник се родио 1804. године, а ступио је у свештенички чин 1828. г., те је 64 године служио св. олтару, и то непрекидно у Добрици. Остало је иза њега три сина, од којих је један парох у Избишту, други потпуковник а трећи чиновник. По његовој препоруци сликао је добричку цркву г. 1852. славни сликар Константин Григоријевић Данил. Покојник је спадао међу оне старе српске свештенике, од којих је данас само још неколицина у животу. Нека Бог подари души му блажена покоја!

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ!

Честита и ваљана српско-православна црквена општина Панчевачка поклонила је цркви св. апостола Петра и Павла у Смиљану (Лика) што у роби, што у књигама лијеп поклон у вриједности од својих 50 и више форината.

Нека је дакле врлијем дароватељима, а у првом реду парохију и администратору протопресвитера Панчевачког, високопречасном господину Луки Поповићу — на чије топло заузимање и добросо дарове ове — у име сиротиње ове овђе најтоплија благодарност овако путем јавности, не би ли се и друге јаче и богатије општине, на које се потписани молбом обратио, угледале на ову свјесну и побожну општину српску, па да богомољи овој српској, а на сву мјеру сиромашној — свака по нешто пружи и удијели.

Хвала вам браћо Панчевци!

У Смиљану, 28. фебруара 1892.

Стеван Косановић,
експ. капелан Смиљански.

НОВЕ КЊИГЕ.

— Проповедник српске народне цркве од Теофана Живковића православног епископа карловачког. На свијет издао по смрти владике Теофана брат му: Јован барон Живковић, умировљени предстојник унутрашње управе краљ. земаљске владе у Загребу. (Сав приход од ове књиге намењен је фонду за свештеничке удовице и сироте горњо-карловачког владичанства). У Карловцу 1892. Штампарија Карла Хаупфелда. — Стр. 516.

Ова знаменита књига, управо богата ризница неоцењеног блага — проповедничке вештине, знања и дара пок. владике Теофана може се добити само код Манојла Грбића у Карловцу (Karlstadt), који је исту књигу брижљиво и уредио. — Књига ова, коју ових дана добијемо, монументално је дело, о коме ћемо у овој листу опширније говорити. — Кад за који дан угледају света и беседе „Српског Златоуста“ пок. епископа Никанора Грујића — имаћемо у рукама два најзнатнија дела, два основна камена и бисер-ризнице нашег црквено-јавног беседништва. — 1892. година биће нам знаменита у историји црквене књижевности, јер та година ево нам даје оно, што нам треба а што нам до сад ни једна година дала није.

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

— Г. Огњеславу — украј Фрушке. — Скоро ће и Ваш чланак доћи на ред. Кад ћемо добити и оно друго што спремаете? — Наредили смо да Вам се лист шаље. Поздрав!

— Г. С. Т. у З. — Лепа Вам хвала на послатом чланку. — Кроз који дан ево Вам од нас опширнијег писма! Цјеловане!

— Ђ. Б. у Ј. — Хвала ти на послатом прилогу — али ће морати чекати реда. — Оно друго што обећаваш, биће за цело важније од овог посланог. Ја бих ти могао послати за студију и преводе много важније ствари из богате цркв. књижевности руске. Ако хоћеш да ти пошљем — пиши ми!

— Г. Ј. М. у Г. П. — Ваш леп стил, чист језик и одмерен тон јако нам се допао — али тему као да нисте доста обрадили, а и сам предлог нисте довољно мотивисали. Па онда, према ономе што је у почетку чланка — ствар је мало и застарела. — Без прераде и допуне тешко ћемо моћи чланак штампати. — Кад онако лепо пишете — покушајте и друго што, па ћемо с радошћу у лист пустити.

— Г. Гр. у Ј. — Ово једно — као што видите — пролази, а оно друго, што нам не давно посласте, било би још боље — али некако језик није најбољи. Но ми ћемо исправити што треба — а Вама лепа хвала, што нас се из даљине сећате.

— Брату Ј. Д. у К. — Хвала на готовости!

О Г Л А С И.

К. 125.
ex 1892.

СТЕЧАЈ.

20, 2—3

Расписује се стечај на упражњену парохију IV. разреда у Дерови.

Компетенти имају своје биљеговане и добро устројене молбенице, путем својих претпостављених власти најдаље до 30. априла 1892. год. потписаној консисторији поднети.

Из консисторијске седнице епархије бачке, држане у Новоме Саду, 25. фебруара 1892. г.

Консисторија Епархије Бачке.

Бр. $\frac{433.}{E. K.}$ ex 892.

СТЕЧАЈ.

28, 1—3

На новоустројену парохију првога разреда у Врелу код Коренице расписује се овим стечај. Рок пријавама до 15. априла 1892. по ст. кал. У Пашком, 12. марта 1892.

Горње-карловачка дијецеза.

Бр. $\frac{177.}{конс.}$

СТЕЧАЈ.

29, 1—3

Овијем се испишује стечај на звање свештеника парохије varaždinsko-kanižke са платом и наградом све заједно на 1240 фор. уз дужност, да о властитом трошку иде у Канижу служити сваку другу литургију и обављати пригодне дужности свештеничке.

Молитељи имаду нужнима свједоцима поткријељене молбенице своје преко надлежне консисторије своје поднијети овамо најкасније до 10. (22.) маја о. г.

Из ејединице епархијске консисторије у Пакрацу 17. (29.) марта 1892.

Епарх. консисторија пакрачка.

Бр. 254. ex 1892.

WWW.UNILIB.BE K. 77.

СТЕЧАЈ.

19, 2—3

Овијем се расписује стечај на парохију III. разреда, Четвртковац, петрињскога протопресвитерата.

Интеркалара нема.

Рок пријавама до конца априла о. г. по нов. календару.

Из сједнице епарх. консисторије држане у Плашком, 27. фебруара 1892.

Епарх. консисторија горњо-карловачка.

ОГЛАС ДРАЖБЕ.

30, 1—3

На основу скупштинског закључка срп. прав. цркв. општине у Новом Селу (Réva Ujfalu) а усељд одобрења слав. епарх. управе у Вршцу, расписује се минуендо дражба на дан 26. априла (8. маја) 1892, у 2 сата по подне ради подизања иконостаса, владичанског и богородичног трона.

Процена за зидарску радњу	395 ф.	80 н.
за билдхауерску радњу	825 "	— "
" браварску радњу	347 "	50 "
" позлату	494 "	— "
" оквире на слике	303 "	— "
" бојадисање готовог иконостаса	160 "	— "
" оба трона	505 "	— "
Свега 3030 ф.		30 н.

Сваки подузимач има по прорачуну при литигацији 10% пишманлука положити.

Општина задржава себи право, да не мора оном који је најјевтинији већ у којег буде више поверења имала, радњу поверити.

Ближа условља, као и свака појединост у прорачуну може се до дана дражбе код перовође ове цркв. општине сазнати.

Ново Село (Réva Ujfalu), 17. (29.) марта 1892.

Будимовић, с. р. Павел С. Јовановић, с. р.
перовођа. председник.

О Г Л А С.

31, 1—2

Рад оправке парохијалног дома у Батајници овим се расписује на мањак дражба, која ће се одржати 8. (20.) априла о. год. у 10 сати пре подне.

Прорачун је:

за зидарски посао	182 ф.	63 н.
" дунђерски "	70 "	98 "
" столарски "	231 "	65 "
" браварски "	110 "	20 "
" стакларски "	33 "	84 "
" бојадисарски "	90 "	30 "

Свега 719 ф. 60 н.

Сви који би желели предузети поменути посао, нек изволе у речено време на дражбу доћи.

У Батајници, 24. марта 1892.

Црквени одбор.

К. бр. 162.

СТЕЧАЈ.

17, 3—3

Овијем се исписује стечај на звање биљежника епархијске консисторије пакрачке са платом од 600 фор. годишњих.

Молитељи имаду поткријељене молбенице своје поднијети потписаној консисторији најкасније до 8. априла о. г.

Из сједнице епархијске консисторије у Пакрацу 13. (25.) фебруара 1892.

Епарх. консисторија пакрачка.

К. бр. 162.

СТЕЧАЈ.

18, 3—3

Овијем се исписује стечај на звање фискалала епарх. консисторије пакрачке са платом од 300 фор. годишњих.

Молитељи имаду поткријељене молбенице своје поднијети потписаној консисторији најкасније до 8. априла о. г.

Из сједнице епарх. консисторије у Пакрацу 13. (25.) фебруара 1892.

Епарх. консисторија пакрачка.

СТЕЧАЈ.

23, 2—3

На упражњено место пароха у Карловчићу са платом IV. разреда, овим се стечај отвара.

Који желе место то получити, имају своје ваљано устројене молбенице, ако су из стране епархије путем своје надлежне консисторије, иначе путем надлежног им протопресвитера до конца априла о. г. овамо поднети.

Из седнице консисторијалне у Карловци 10. (22.) марта 1892. држане.

Архидијецезална консисторија.

СТЕЧАЈ.

24, 2—3

На упражњено место пароха у Ердуту са платом VI. разреда, овим се стечај отвара.

Који желе место то получити, имају своје ваљано устројене молбенице, ако су из стране епархије путем своје надлежне консисторије, иначе путем надлежног им протопресвитера до конца априла о. г. овамо поднети.

Из седнице консисторијалне у Карловци 10. (22.) марта 1892. држане.

Архидијецезална консисторија.

Бр. К. 134.

ex 1892.

СТЕЧАЈ.

21, 2—3

Расписује се стечај на упражњену парохију VI. разреда у Баји.

Компетенти имају своје биљеговане и добро инструјисане молбенице, путем својих претпостављених власти најдаље до 30. априла 1892. год. потписаној консисторији поднети.

Из консисторијске седнице епархије бачке, држане у Новоме Саду, 25. фебруара 1892.

Консисторија Епархије Бачке.

WWW.UNILIB.RS

Е. 288.
I. 80. ex 892.

ЕДИКТ.

25, 1—3

Услед бракоразводне тужбе Илије Бабића, трговца у Фаркаждину, позива се овим његова венчана супруга Јулијана рођена Физешан из Уздина, пређе удова Петковић у Ботошу, која је супруга свог злобно оставила и у свет одтумарила, да се у року од шест месеци овом духовном суду пријави и место свог пребивања означи, јер ће се — у противном случају — и без ње у овој бракоразводној парници по пропису закона поступити.

Из седнице епарх. конзисторије у Вршцу 24. фебруара (7. марта) 1892. држане.

СТЕЧАЈ.

27, 1—1

На упражњено место учитеља у Биру овим се отвара стечај. Плата је 80 фор. а. вр. у новцу, 20 кибли жита, 2 фата тврдих дрва, 3 ланца ораће земље, које ће тек од јесени примити моћи, и на то ће дужан бити порез плаћати, 1/4 ланца баште код школе, бесплатан стан 1 собу с кујном у најмљеној кући, и од погребана, где позван буде, 50 нов.

Избраном учитељу у дужност спада све школском уредбом прописане предмете предавати, у цркви за певницом појати и децу црквеном појању обучавати.

Молиоци, који ово место добити желе, нека се најдаље до 15. (27.) априла о. г. са добро провиђеним молбама местном школском одбору обрате.

Из седнице школског одбора у Биру, 15. (27.) марта 1892. Школеки одбор.

ЗА Г. Г. СВЕШТЕНИКЕ

препоручујем врло финих и добрих

ШЕШИРА И ЂЕЛЕНУША

са разним најсолиднијим ценама, брзом и тачном услугом. Поруче са стране такођер обављају и шаљем с платом у наточ (Nachnahme). Молећи за многобројну посету

С поштовањем

Петар Маркуш, шеширџија

пређе А. Јекић и Маркуш

у кући госп. Николића бр. 16. на главној пијаци

У НОВОМ САДУ.

13, 3—3

Е. 157.
I. 54. ex 1892.

СТЕЧАЈ.

22, 2—3

Ради понуђења упражњеног места парохијског у Денти, са платом шестог разреда.

Конкуренти имају своје ваљано инстријисане прозбе најдуже до 15. (27.) априла о. г. овој конзисторији путем својих власти послати.

Из седнице епарх. конзисторије у Вршцу, 24. фебруара (7. марта) 1892.

Конзисторија епархије вршачке.

**СРПСКА КЊИЖАРА И ШТАМПАРИЈА
БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА У НОВОМЕ САДУ
код „светог Саве“.**

Пречасном свештенству и славним српско-православним црквеним општинама препоручујемо **нове црквене тискарије** — које се само код нас добити могу, и које је сл. конзисторија Епархије Бачке наредбом својом од 22. јануара 1892. бр. К. 74. ex 1892. прописала.

- 1.) Уручбени записник (Екзибит-протокол),
- 2.) Прорачун,
- 3.) Списак свештенства и
- 4.) Списак парохија.

Даље препоручујемо и све остале тискарије које на своме стоваришту имамо, као:

Протоколи крешчаемих, вјнчаемих и умерших	20 таб. фор. 1—
Изводи протокола крешчаемих, вјнчаемих и умерших	20 „ „ —60
Домовни протокол	20 „ „ 1—
Позивнице у скупштине и одборе	100 ком. фор. 1—
Благајнички дневник (за турске)	20 таб. фор. —80

Протоколи тврдо увезани

крешчаемих, вјнчаемих, умерших, домовни и уручбени записник:

50 табака фор. 3·50	50 табака фор. 4·50
75 „ „ 5—	75 „ „ 5·50
100 „ „ 6·50	100 „ „ 7·50
150 „ „ 9—	150 „ „ 10—

Увез је са платвени леђа. Увез је са кожни леђа.

Поруче обављамо брзо и тачно с платом у наточ (Nachnahme).

Нови Сад, пред Ускре 1892.

26, 1— **БРАЋА М. ПОПОВИЋИ.**

„Српски Сион“

излази сваке недеље на великом табаку.

Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожита у Београду.

Поједини бројеви стају 10 новчића.

Претплата и огласи

шаљу се издавачкој српској књижари и штампарији **Браће М Поповића** на главној пијаци, а рукописи уредништву „Срп. Сиона“ у Нови Сад. За огласе и објаве плаћа се по 6 новч. од једног реда ситних слова, а за жиг сваки пут по 30 новч.

Рукописи се не враћају.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА